

I april måned i år udkom endelig den første bog på dansk om psykodynamisk/psykoanalytisk psykoterapi med børn og unge. Bogens første bind er en grundbog om området teorier og arbejdsmetoder skrevet af de to hovedforfattere, som begge gennem deres lange karrierer som psykologer inden for børn- og ungeområdet har fungeret som terapeuter for børn og unge, supervisorer og undervisere på Aalborg Universitet og en række videreuddannelser for flere generationer af psykologer og børne- og ungdomspsykiatere i Danmark. De er Danmarks "grand old ladies" på området og har således masser af erfaring at videregive. LG og KVM har desuden redigeret bogens andet bind, som er en antologi bestående af et udvalg af artikler om behandlingsområdet status og udvikling i Danmark med bidrag af både erfarne og yngre psykologer.

Vi har hidtil savnet en brugsbog som denne for børne- og ungeterapeuter. Men også en bog, der kan danne grundlag for undervisning af psykologer, læger, pædagoger, lærere, plejeforældre, studerende og andre med interesse for feltet og berøring med børn og unge med behov for netop denne form for hjælp. Hvordan forklarer man plejeforældrene til en omsorgssvigtet 4-årig pige eller forældrene til en større dreng med en autismespektrum-forstyrrelse, hvad terapien går ud på? Hvordan informerer vi vores samarbejdspartnere på døgninstitutioner, familieafdelinger, skoler osv. om, hvad det egentlig er, der foregår i en psykoanalytisk psykoterapi? Det er erfaringsmæssigt meget vigtigt, at der er en forståelse for dynamikkerne, så de, der ellers har at gøre med barnet eller den unge, bedre kan bakke op om deres psykiske arbejde og fx ved, hvornår det er relevant at henvise til denne form for terapi, og hvordan vi har brug for at samarbejde og supplere hinanden og skabe en samlet behandlingsorganisation omkring de mest sårbare børn og unge.

Bind 1 giver en indføring i feltets teori og praksis. Som det første er der en introduktion til de psykodynamiske udviklingsteoriens historie og en diskussion af betydningen af en psykodynamisk forståelse af psykopatologi og diagnosticering af børn og unge. Det understreges, hvor problematisk de officielle diagnosesystemers fokus på symptomer er, særligt på børneområdet, hvor børns og unges problemer har meget nøje sammenhæng med de vilkår, de lever under. Læseren introduceres derfor også for nyere, dynamiske diagnosesystemer som PDM og Zero-to-three. Kapitlet bliver dog en kortfattet introduktion, og den nysgerrige læser må gå til litteraturlisten for at finde ud af mere. Bogens styrke ligger i de mere praksisnære dele, hvor læseren i de følgende kapitler bliver introduceret for nærmere definitioner af psykodynamisk psykoterapi med børn og unge, nødvendigheden af grundig visitation og tydelighed omkring terapiens rammer. En del af rammen udgøres af det sideløbende arbejde og samarbejde med barnets/den unges forældre, selve lokalet, de udtryksmuligheder, barnet/den unge får til rådighed (lege- og tegnematerialer) og naturligvis selve den terapeutiske relation – overføringsforholdet, som er helt central for en psykodynamisk forståelse. Bogen har en befriende klar gennemgang af, hvad en psykodynamisk terapeutisk intervention og holdning indebærer, som kan fungere som rettesnor for både nye og erfarne terapeuter. Det beskrives bl.a. på denne måde: "Terapeuten åbner sit sind for både barnets kommunikation, uanset af hvilken art den måtte være, og for sine egne modoverføringsfølelser og -fantasier i bred forstand, herunder ufokuserede drømmerier i vågen tilstand om sit eget selv, om barnet og om den terapeutiske relation" (s. 39). Man kunne her måske savne en tydelig beskrivelse af behovet for supervision af psykoterapeutisk arbejde med børn og unge – netop når vi gennem bogens case-eksempler får indsigt i, hvor svært og krævende dette arbejde er, både fagligt og personligt. Det bliver især tydeligt i kapitlerne om arbejdet med autistiske, omsorgssvigtede og komplekst traumatiserede børn og unge.

Bogen understreger nytten af psykodynamisk psykoterapi med børn og unge, både for enkle og relativt lette tilstande og alvorligt og tidligt skadede grupper af børn og unge, som fx omsorgssvigtede eller seksuelt misbrugte børn. Den nyere forskning på området har påvist evidensen af disse metoder og samtidig været med til at udvikle kvalitative metoder og dermed gøre forskningen mere anvendelig for terapeuter i praksis.

Bind 2 består som nævnt af et udvalg af artikler, skrevet dels af hovedforfatterne, dels af tidligere studerende ved Universitetsklinikken for børn på Aalborg Universitet, og dels af erfarne terapeuter med specialviden inden for et delområde som psykodynamisk psykoterapi med autistiske børn og unge eller traumatiserede børn og unge. Artiklerne uddyber forskellige vigtige temaer angående rammerne i psykoterapi med børn og unge – den terapeutiske alliance, forældrearbejdet, arbejdet med mareridt, og afslutningstemaer i psykoterapi med børn. Det er spændende læsning og giver et indblik i bredden af metodernes anvendelighed, områdets udvikling og de store muligheder og udfordringer, der ligger i at forsøge at hjælpe de børn og unge, som er allersværest at hjælpe. Stærkest står de artikler, der formidler teori og praksis ved hjælp af case-studier. Her demonstrerer den omtalte kontakt mellem teori og praksis nogle af de store eksistentielle og menneskelige kvaliteter, der ligger i at etablere kontakt til nogle af eksistensens grundtemaer og sammen med et andet menneske skabe rum for varige nye muligheder for et barn eller ungt menneskes livsudfoldelse.

Det er en stor opgave at formidle psykoanalytisk teori og metode, som ofte er svært tilgængelig. Forfatterne har stået over for en svær balancegang mellem formidling af stoffet til en bredere målgruppe og samtidig fastholde kompleksiteten og blikket på den psykodynamiske psykoterapi som en specialistopgave, der kræver grundig videreuddannelse og supervision. Bøgerne giver en pædagogisk gennemgang af svært stof. Måske er det vigtigt, at man ved lidt om den kleinianske tænkning, eller i hvert fald er indstillet på at være åben og nysgerrig over for de forståelsesmuligheder, som udspringer af denne tænkning. For den uerfarne psykolog eller børnepsykiater vil bogen kunne skærpe nysgerrigheden og give indtryk af de rammer og den videreuddannelse, der kræves for at arbejde med børn og unge i denne form for psykoterapi. For erfarne terapeuter giver bogen et godt overblik over området og inspiration til at dykke dybere ned i nogle af anvendelsesområderne.

Af psykolog Charlotte Andersen, Psykologcentret Israels Plads

